

MEIE MATS

NR. 29

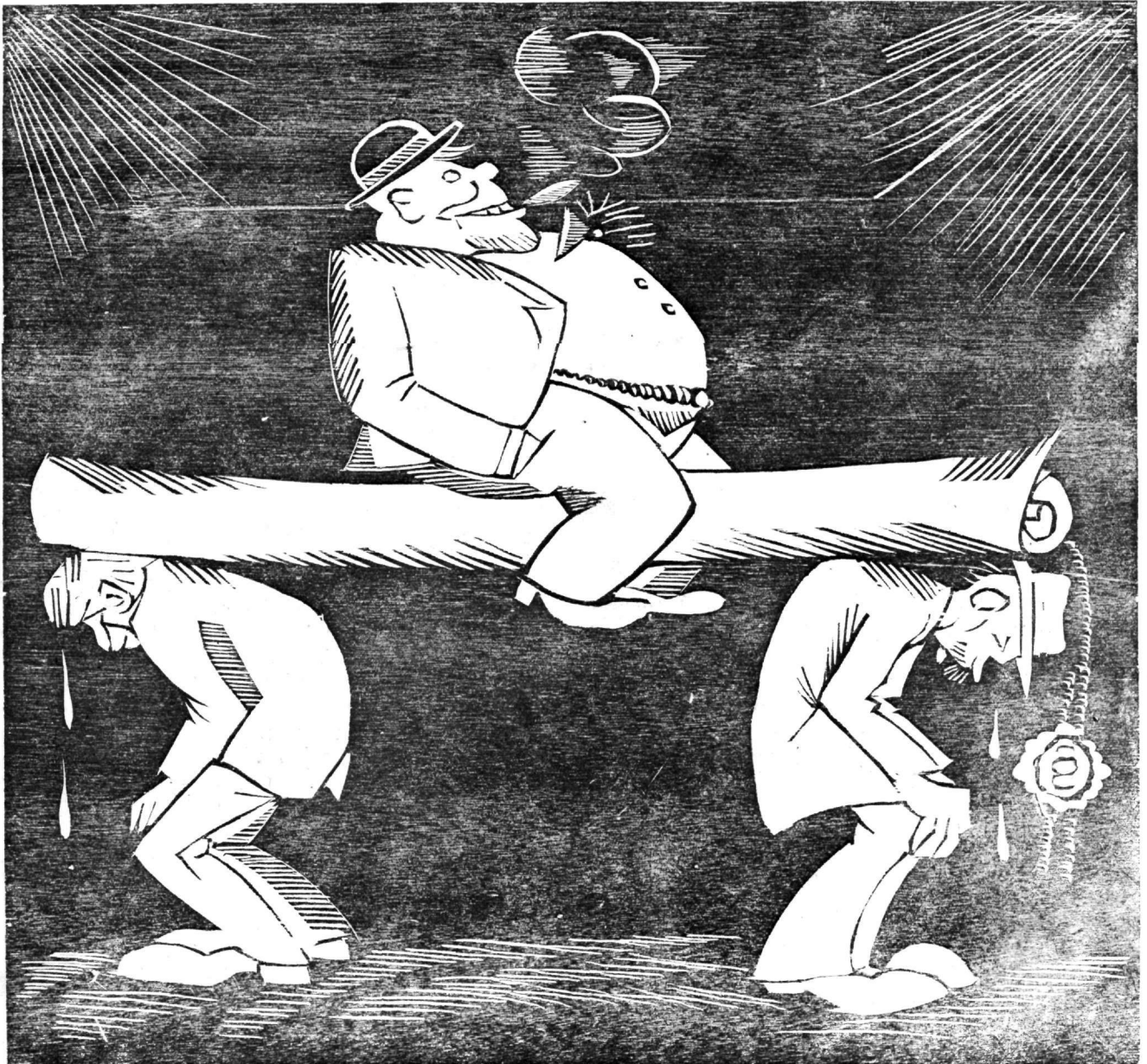

1921

Callinn, Harju t. 45
Ilmub 2 korda kuus

19 aastakäik, November, 12,
Üksik nr. 10 marka

UUS ÜURISEADUS

jätab vanasse seisukorda niihästi majaperemehe, üürniku kui ka korteritega hangeldaja spekulandi.

Jutt armastuse võrgus siplejast mehest ja tema kanadest.

Ta oli lesk. Kuidas ta noorusjega lugu oli, ei tea ma mitte. Arvan aga, et ta õige varakult abiellu oli astunud ja warsti oma naise kaotanud. Mii siis: ta oli noor kaupmees, lesk ja siples armastusewõrgus. Ta armastas noort naisterahvast, kes igapäew tema kaupluses käis ja alati puhtalt maksis. See oli kaupmehe tähelepanekut äratanud. Noor naisterahwas ei tinginud itaigi, ei palunud wõlgu ega wõtnud arwe peale: ta maksis kohe. Peale selle oli tal imekena nina, ilus suu ja paar käekest, mis...

Ühesõnaga: kaupmees hakkas teda armastama.

Ühel päewal ei tulnud teda kauplusesse. Pidi midagi juhtunud olema, kas wõiga wõi kaaluga. Wõi...

Teda ei tulnud.

Ta oli kas haige, wõi ostis teisest poest.

Kaupmees hakkas järele kuulama. Esiteks kuulas ta naabrielanikkude teenijailt tüdrukult. Need ei teadnud midagi temast. Siis küsis ta sulase käest. Sulane olla talle kord ühe paki wiinud, rohkem ei midagi.

Nädal aega ei olnud teda näha, siis wiis ta pool naela soola ja siis — siis ei olnud teda jälle näha.

Ühel pühapäewal sai kaupmees teada tema perekonna nime. Ta elas uulitsa teises otsas ja tema isa oli loomaarst. Ta istus akna ääres sinises bluuses, kollaste eesriiete taga. Ta naeratas. Teretas.

Kaupmees ei tunnud kiwa jalge all, ehk küll uulits wäga halwasti prügitud oli. Ta jooksis nagu unes, ootas palju päiwi, palju nädalaid. Teda ei tulnud.

Kaupmees leinas. Märgata ei wõinud jeda küll mitte, tema punapalgeine nägu läikis, nagu alati leti taga, lõbusalt westis ta juttu teenija tüdrukutega ja ärisõpradega, kõige paremas tujus lõikas ta sinki ja worsti.

Aga ta leinas siiski. Ta wõhtis wahetpidamata uulitsale. Asjata. Teda ei tulnud mitte.

Siis leidis ta nõu. Ta oli peale kella kümne weel wäljas märske õhu käes käinud. Loomaarsti tütre toas, siidi eesriide taga põles tuli. Lilled warjud mängisid eesriide peal. Wahetewahel oli ühte kuju näha. Ukse peal seisis silt:

A. Barth
Loomaarst.

Järsku jähwatas tema peast mõte läbi. Armastajad on ju kawalad. Need mõistawad alati end aidata. Ta naeratas. Kohe järgmisel päewal wõttis ta asja käsile. Ta jättis selli üksi kauplusesse. Ise läks turule ja ostis sealt kaks elust kana.

Sell naeris. Kas tahtis peremees nüüd kanu pidama hakata, wõi oli ta purjus. Ta uskus enam küll wiimast, sest maja taga ei olnud ühtegi ruumi ja tõesti, peremees pistis kanad keldris olewasse tühja seebikasti. „Kas teie kanu hakkate pidama herra peremees?“ „Kasi põrgu, ja ära topi oma nina igalepoole!“ Peremees jõttis kanu kolm korda päewas. Ta mõtted olid laiali ning ta ei kõnelenud sõnagi. Järgmisel pühapäewal kell kaks pani peremees pühapäewa riided selga, kannis pea siledaks, ajas habet, wõttis kanad keldrist ja läks uulitsale. Ta peatas maja nr. 198 ees. Ta kahmas kanad ühte kätte ja tõmbas kella. Tütart awas ise ukse. „Kas tohtriherra on kodus?“ küsis ta mittemidagi ütleva naeratusega.

„Tahate teie tohtriga rääkida?“ „Jah, tohtriga.“ „Siis peate küll natukene ootama.“ „Oo, muidugi, iseenesest mõista, hea meelega,“ ütles kaupmees, kanad ühes, kübar teises käes. Tütar lasi ta tupp ja pani ukse kinni.

Närwistikult istus kaupmees seal kanad süles ja kuulis kuidas tema paleus wõdrusest läbi läks. Milline ingel! Millised silmad! Seinal rippus tema pilt. Ettewaatlikult läks ta sinna, kanu kõige jõuga kinni pidades. Ta waatas pilti joowastades. Siis nuhkis ta edasi. Tuba oli maitserikkalt sisse seatud. Kaminasimsi peal oli tore portselaanjoonistus, akna juures laud Jaapani waasidiega. See wõib kõik ikka midagi maksta!

Kui kaupmees jälle istet wõttis, hakkas ta arutama, mida isale ütelda. Tema plaan oli selge. Loomaarsti juure tullakse ikka loomadega. Külalap läheb kõik soowi järele, kui arst hakkab tema loomi rawitsema. Üks nendest on enese ära külmanud, teine ei mune enam. Ja kui ta siis nende abitarwitajatega paar korda nädalas siin hakkab käima, siis on tal wõimalusi küllalt isa ja tütrega tuttawaks saada.

Weel kord tõusis ta istmelt üles. Waatas pilti, ninakest, suukest ja... hüüdis toore wandesõna. Kas oli nüüd armastus temast wiimase jõu wälja imenud, wõi olid loomakesed end wägimaldselt lahti rabelenud? Ta ei teadnud jeda mitte. Üks oli aga selge, et nad wabad olid ja pörandale jooksid ja teine neist ahju eesriide taga kaagutas. Nagu nõdrameelne kahmas kaupmees kanade järgi, aga kanadega ei ole ju nalja.

Mõlemad põgenejad näisid oma wabadust tõsiselt kaitsta tahtwat. Punane kana jooksis sohwa alla, must lendas üle laua ja ilus waas kukkus pörandale, tuhandeks tükkiks.

Sündis lühike aga metsik jaht.

Punane tuli sohwa alt wälja, tõmbas Jaapani waasid laua pealt maha, tormas kistades kaminasimsi peale ja pillas ka sealt ühe waasi pörandale.

Ühe silmapilguga oli pörand kildusid täis ja noor armastaja lamas ise ühes nurgas, kus ta punasega, kelle ta wiimaks kätte oli saanud, elu ja furma peale wõitlust pidas. Seal läks üks lahti ja sisse astusid isa ja tütar.

Kõik muu on iseenesest mõistetaw. Meie kanglane kandis oma wabandused ette ja pakkus kahjutasu. Loomaarst näitas talle wihaselt ust.

Aga kõige pahem tuli weel.

Wäljas kuulis ta, kuidas arst wihaselt hüüdis:

„Ma wõiksin peaaegu uskuda, et ma omale ani naiseks olen wõtnud. Kas sa ei oleks wõinud teda wäljas oodata lasta?“

Hermann Hayersmanni
ainetel. — sti.

—0—

Küsimismärk

Arupärimise ettepanekut põhjendab jällegi J. Piiskar (is. fots.). Eelwiimasel koosolekul, kus rahwaerakond arupärimisega esines, tähendas J. Tõnison, et Eestis ajajärgul, kus korruptsioon wiidud äärmuseni, olla iga wäärnähtuse kohta kindel rohi olemas — Eesti kohtuwõim. Meile

on alati selge olnud, et ei saa olla erapooletut kohtu klassiwõitluse ajajärgul seni, kui walitseb teataw klass. Sellepärast on asjata kõnelda, nagu oleks kohus mingisugune rippumatu õiguse koht. Nagu igas ametkonnas, nii ka kohtutes walitseb täieline korruptsioon. Arupärimises esinewad kaks tegelast: kohtuprokurööri wanem abi Jõhwikas ja Pärnu rahukohtu juures Wihwelin. Neil on kompaniis kõrts. Korterist toimetati 72.000 m. ojaühisuse raha kõrwale — ja nüüd harutab rahukohunik Wihwelin ise oma kompanii asja! Sama ühisuse osanikuks on keegi J. Rothberg. 1919. a. wõeti, kui o.-ü. weel ei olnud, sama Jõhwikase poolt Rothberg wastutusele walitsuse nahkade omandamise pärast. Nüüd on nad kompaniis ja süüdistusmaterjaalile ei ole mingisugust käiku antud. Kas sarnased nähtused kohtutegelaste hulgas lubatud on, seda peab Riigikogu enamus ütlema. Paneb ette arupärimist wastu wõtta.

Hääletamisel saab arupärimine 12 häält poolt ja lükatakse tagasi.

(Wäljawõte ajalehest.)

? ? ?

Terwe ilm püüab paremuse poole, vähemalt sõnadega, see on wiist teada igale.

Kuidas wõib aga ilmakord igapidi eeskujulikuks saada, kui igal sammul sulle ikka uusi ja uusi seltskonna päiseid näidatakse; sinu kõrwad lukku hüütakse kõmu- ja sõimulugudega; sinu silme ette osjeküi hirituseks terwed leegionid riigiwargaid, s. o. ametnikke, seatakse, kel sõrmed ebamääraselt pikad wõõra wara „wõõrandamises“ ja muud sarnast haisewat orgaanilist kraami?

Siin kõige õigem pigista silmad, suru juu ja astu magusa muikega mokaotsas oma kurtigija suguwenna ehk -õe juure ja ütle:

„Wend ehk õde, sa oled omale hea osa wälja wallinud, sinu õnn ja rahakukkur on suur juba siin maa pool; luba sulle seltsi astu; lõõne kokku

pead ja käed, asutame „riigiwaraste-petiste“ ametiühisuse; wastutame üksteise tegude eest, s. o. anname oma tegewusest aru iseeneseste ja oleme walwel, et wõõra film meie ühisuse tegewusse ei tungiks, nii warjame kõik päised ja meie maa ning rahwas wõiwad rahulist hingamist maitsta, sest nende kõrwu ei tungi ainustki mädahääält, nende silmad ei näe ühtegi walgustkartwat müilka seent, — mis õitseb nende kodupinna südames.

Ja õnnelik peaks igamees olema, sest osaline algus on loodud, otse käegakatsutawas läheduses meist.

Algus on umbes järgmine:

„Silgulinna ausam õigusemõistja Mustikas ja kodanik Wihawiin on ulatanud käed kellegile kolmandale, kelle ristiniimi Hiiop Punapea. Sama Punapea omas kuulsuse järgmise huwitawa tegewuse tagajärjel, nimelt käristas ta kunagi Kungla riigi walitsuse seljast toorest nahka, seda oma isiklikeks omanduseks pidades, ega andnud nimetud nahku nende omanikkude palwete ja ahwarduste peale waatamata neile mitte tagasi.

Kurjad keeled teawad aga tõendada, et nimetud isand nahad seepärast omas, et end nende nahkade sisse asetades lootis ise terwe Kungla wabariigi walitsuse ohjad oma kätte saada.

Nahkadeta jäänud walitsusliikmeid, kes sellest diplomaatilisest wõttest õieti aru said, waldas pöörane hirm.

Kututi kokku Kungla wabariigi piirides elutsenewad targad ja seadusetundjad, ent ühegi mõistus ei suutnud aududa mõtet, kuidas nahkasi omanikele tagasi toimetada.

Igawiku pikkuste läbirääkimiste järele sai ismiks, et lähema naabririigi pealinn Silgulinna asub wäga tark õigusemõistja Mustikas, kes mitmel puhul suurt meeleterawust ja agarust üles näidanud.

Otsustati Mustikaga läbirääkimistes astuda ja teda paluda ülekohtu teel walitsuse seljast rebitud nahku tagasi muretseada.

Walitsuse kawatsusest sai Hiiop Punapea warakult kuulda ja enne weel kui walitsus jõudis tegewusse astuda, liikus Punapea Silgulinna tänawail, tegi paar lõbusat wiisiti Mustika juure, ning asi lõppes sellega, et Mustikas ühes oma sõbra Wihawiinaga liitu astus Punapeaga.

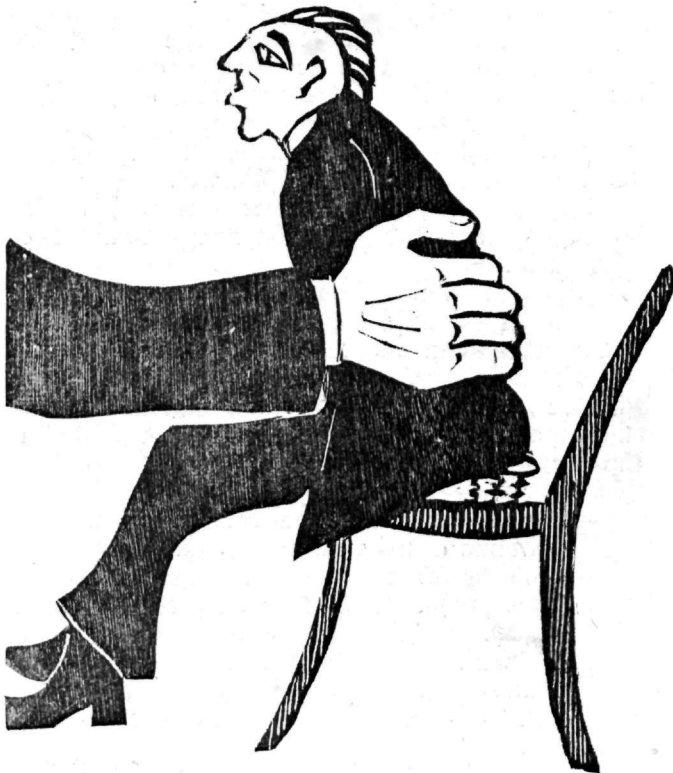
Jõudsid wiimati kohale Kungla wabariigi poolt teele saadetud paberid, mida siis kolmikliti Mustik-Wihawiin ja komp. Punapea põhikirja põhjal kolmekesi läbi lugesid, hästi pehmeks õerused ja wiimaks Punapea ettepanek:

„Kungla wabariigi soowiawaldus Punapea käest walitsuse liikmete seljast kooritud naha tagastamise asjus, t ä h e l e p a n e m a t a j ä t t a. Otsus wõeti muidugi mõista ühel häälel wastu ja tehti pealegi head „kolmiklitigud“.

Kungla wabariigi walitsus otsust kuulda saades pööras nüüd juba palwega Silgulinna kõrgema wõimu poole, et see asjale seadusliku käigu annaks.

Silgulinna kõrgem wõim, mis seisib koos wä-

Riigikogu rühmade lennukiirus. I.

Kommunist on hirmul, kui rahva käsi ta riigikogu toolile asetab, sest . . .

Hemalt saajast mõtlejast peast astus kokku, et saadud palvet läbiharutada.

Asi läks alguses libedalt, kiri loeti hoolega läbi ja ajuti läbirääkimistele, peatati iga sõna juures, mõndeti selle pikkust, loeti sõlvide arvu, mis kõik hoolikalt üles tähendati, ning waieldi iga sõna tähenduse juures, peaaegu oleks asi jaa-tawalt otsustatud, kuid siin tuli pööre; nimelt oli Kungla wabariigi walitsus muu seas kirjutanud: „Kas sarnased nähtused kohtutegela-
te hulgas lubatud on, seda peaks Silgulinna walitsus selgeks tegema?“

Sama lause sünnitas Silgulinna kõrgemas wõimus paksu werd.

Ühelmeelisel leiti, et Kungla wabariigi walitsus tähendatud lause Silgulinna kõrgema wõimu „wõimu“ puudutanud ja sajawealist lubamataalt haa-wanud; pealegi arwab, et Kungla wabariigi walitsus siin nähtawasti jultunud nõudmisega esinenud, nagu oleks tal selleks täieline õigus.

Et aga näidata, et Silgulinna kõrgem wõim ikkagi see kõige targem ja kõrgem, otsustati — Kungla wabariigi nahata walitsuse palwet mitte täita ja just wastuoksa talitada ja nimelt Kungla wabariigi walitsusele teatada, et Silgulinna auksam õiguseõitsija Mustikas võib liitu astuda kellega tahab, võib teha mis tahab sest ta tarkus ja seadustunne on piiramatu ja ta teab ise mis teeb.

Et silgulinna kõrgema wõimu otsuse wastu mingisugust nurinat ei tõuseks, põhjendati sarnane wastus omawahel järgmiselt:

„Silgulinna kõrgem wõim sarnaste tühiste küsimustega aega ei raiska . . .“

Õiisugune oli loo algus, järke ja lõppu võib igamees keda asi huwitab ise põimida.

Kuid soowitaw oleks kõigil, kes kõrgema wõimu kandjaist oma kandeõuga ja hiilgusega weel kaugel, nii ütelda „moonaka“ kingades, asja õigeks ja heaks tunnistada, sest kuidas mõikski keegi wastu rääki sellele, mis kõrgem wõim teinud, sest „mis tema teeb, on tehtud hästi.“

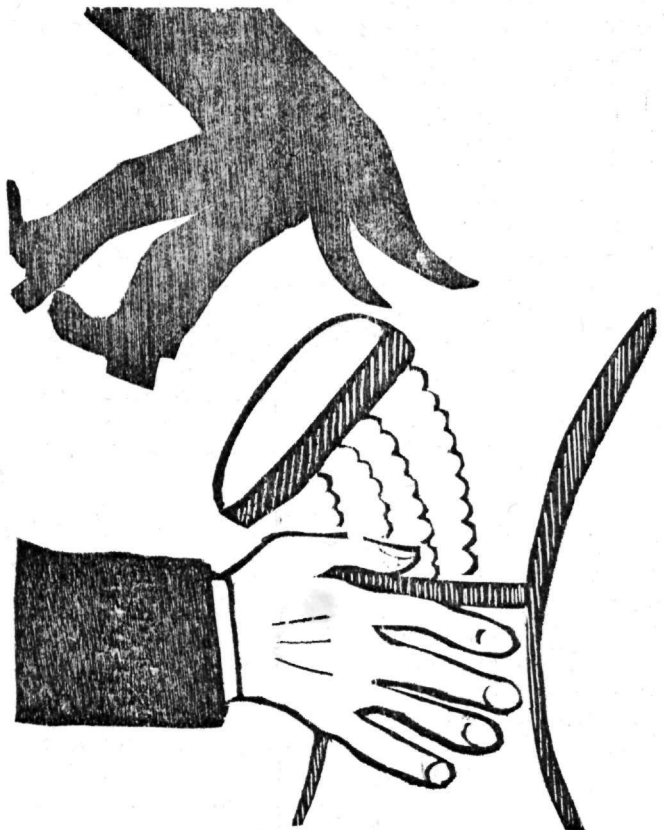
Ja kuigi mõnel juu sügeleb ja mõistus asjaga leppida ei taha, see wangutagu pead ja laulgu ühes laulikuga:

„Waatan päält ja wangutan pääd,
küsimust needla ei jõua:
On meil wõimud, wõi kohtud
nii korras ja hääd —
et aru üks teiselt ei nõua?“

Kuid kui see weel ei aita, siis tuletagu meele igamees et: „Muna ei õpeta kunagi kana“, küllap see aitab.

S. Inep.

Riigikogu rühmade lennukiirus. II.

. . . ime peenike ja kerge nii lihaliselt kui waimliselt, ei püsi ta kaua walitsusetoolil, waid selle kõwad põhiwedrud paiskawad ta „surmasõlmel“ läbi õhu põrandale alla.

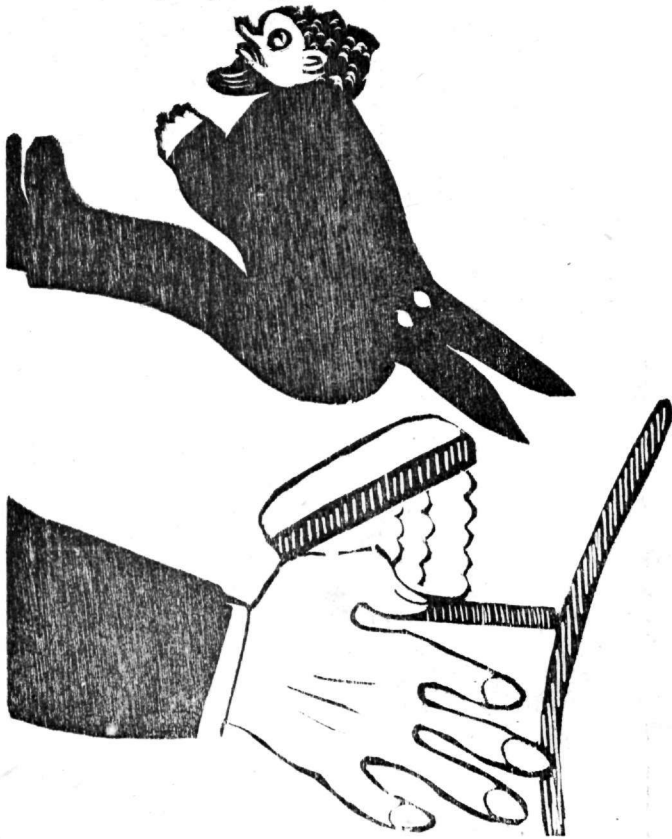
Näpunäited reisijaile.

Et viimajel ajal ükski raudteel sõitja ega ka jala käia, nii iseeneise, kui ka oma waranduse natukeste olemasolu peale julge ei või olla, kui ta toanurgast lahkuib, sest raudteel sõitjad võivad hoiule antud bagaazhist, teekäijad elust ja rahvanatukestest ilma jääda, siis on väga tarvilik järgmiselt näpunäiteid kõrwataha kirjutada:

Kui sa teele mõtled minna loe kolm korda „tšameie“ palwe tagant otjast alates, siis on kindel et sind kuuldatakse, sest palwe lõpp lubab sellele, keda sa palud kõige kõrgemat taju; au, väge ja riiki. Sellega meelitad ja wanataati, ta meeleolu muutub rõõmsaks ja tema, sinu lubaduse peale pöhhjendes, täidab su palwet tingimata.

Ligi võta omale reisukohwer, mis warustud ratastega ja mis kolm kord nii suur on kui sa ise oled, rattad on tarvilikud siis, kui rong rahwast täis on kiilutud, niisugusel korral võid oma reisukohwri viimase waguni külge kinnitada ja sõiduriist on omast käest, ehk jälle siis, kui wagunid tühjad, siis puudub seal loomulikult ka soojus, sest waguniisi köetakse sama palju, kui külmal päewal tänawaid. Omas reisukohwris oled kui kodus, muretse sinna raudahi ja see soojendab kohwri ruumi täielikult, kuna seesama ahi wagunit, mis

Riigikogu liigete lennukiirus. III.

Kas kaskerakonnad kerkiwad weel, end see on enam rõõmujoowastuse tipp; nad tunnawad oma mõjuwat hääle tähtsust; wiimane

Riigikogu liigete lennukiirus. IV.

tuusade erakond kardab oma mõnusa puhkepaiga pärast ja kartes, et rahwa käsi teda kuidagi kohalt kergitada võiks, kaitseb oma kohta küünte ja warwastega.

Kohwrist mitukord suurem, sugugi soendada ei suudaks.

Kohwri kuue külje pääle paiguta pealkiri: „Marastatud asjad, politsei walwe all,“ sest „politsei“ ja „warga“ nimetust kardawad wargad kõige rohkem ja lõksulangentist kartes, hoiawad nad endid sinu kohwrist hoollega eemale.

Kohwri pakkimise juures pead järgmist silmas pidama:

Kõige alla, s. o. wastu põhja asetada seeist õõnsad asjad, et nad aga ülestiiga ruumi oma alla ei võtaks, pead peale paigalepanemist neid jallega sõtkuma, sel teel jääb õõnsus wäljaspoole asja ja ja wõid teisi asju weel lisaks mahutada.

Et aga palju niisugusi asju on, mis end kokku liitjuda ei anna, nagu näituseks saapad, siis täida saapa õõnsus teiste wähem tähtsate asjadega, nagu näituseks: kaelasidemed, kraed, ninarätikud.

Sukkadesse asetada tubakas ja muud toiduained.

Kui sul kohwris peale nimetud asjade weel raudahi ja heal juhtumisel su enese jaoks ka ruumi peab jääma, siis sinna enam midagi ei mahu, nüüd keerad kohwri lukku ja asi korras.

Kuid enne kui sa peju kohwri asetad, waata õmbfuste wehad ja kõik õõnsused hoollega läbi, kas sinna wahelt mõni wiigiametnik warastud ra-

haga pugunud pole, kes sel teel jäneseana üle piiri putkata tahab.

Sarnane lugu oli ka posti peawalitsuse ametnik warga Trulliga, keda ühe Walga piimanaise sukafäärest trullikeeratult ülles leiti ja ühes rahaga kindlasse kohta toimetati.

Pükid ja kuued jäta kohwri panemata, kuigi seal ruumi kes teab kui palju oleks, sest kohwris wõiwad nad ära kortjuda, waid pane nad enese ihu ümber, siis wõid kindel olla, et nad siledad seisawad.

Et aga ihu suure riidekuhja all palawaks ei läheks, ajeta püksti tagumiku külge õhuput-taja ehk windolaator, wiimane hoiab õhu sinu ihu juures alati wärske.

Õhtlasi wõid, kui jala rändad, windolaatori kruppellerina tarwitada, wiimane ahtelugu wuristades kiirustab sinu käiku.

Müts olgu warustud weerenni ja toruga, mida mööda siis wihm ja higi alla tilgub, selle läbi oled sa ihu niiskeksminemise eest kaitstud.

Saapad on tarwilikud waid siis, kui sul jalgu pole; saapad kui häimisriistad wiivad sind ka jalgadetaagi edasi.

Kui sul aga enesel jalad on, siis ära saapaid tarwita, waid lippa palja jalu, jääb kulu wähemaks ja koorem ka kergem.

Linna tänawatel ja maanteedel liikudes olgu sul kargud alati käepärast, sest kuristikud ja koo-pad, mis ajaarmust tänawteele igawesele unele paigutud, wõiwad wäga kergelt sinu jalaluud murda.

Kui sa juhtud öö ajal linnas liikuma, hoiu hoolega oma pead, et wiimane mitte ripakile langenud planklaudade ja wiltuwajunud majaseintega kokku ei põrkaks, niisugusel korral oleks walu ja muhk möödapääsematud.

Kui sa kuhugi riigi ametiasutusse pead minema, wõta ligi kahe-nädala leiwakott, puusärk ja sulepadi, sest sealse imekiire tegewuse pärast jätakse sind ennaft, kui ka su palwe pikemaks ajaks kahe silma wahel, nii leiad omale kohta puhkamiseks ja toiduwoitmise woimalust kehakinnituseks ja aega jätkub suremiseks.

Sisserändaja — ära otsi korteri korterikomisjonide kaudu, sest need asutused on selleks, et korterit wõtta, mitte aga anda, waid pööra eest-kätt ajalehe talitusse, kust sulle tingimata üks ehk koguni kaks korterit ühes elusa ja eluta inventaariga kosjakuulutuste kaudu kätte juhatakse.

Kui sa antud näpunäited hoolega silmas pead, wõid julge olla, et sa ühegi tukkuwa linnawahil magust hingamist segada ei pruugi.

—0—

Read wabariiklase päewaraamatust.

Wene riigi eelarwe olemat tulewa aasta jaoks 32 triljoni rubla suurune kokku seatud. Et piltlikult lugejale selgeks teha, kui suur see summa õieti on, tsõid ajalehed mitmesuguseid näitusi, mis aga kaunis puudulikud olid. Olon selle küsimuse

kallal pikemat aega pead murdnud ja wõin oma juurdluse saawutustest mõnda jagada. Sõna triljon tekib sõnast „trillerdama“. Kui me paneks tuhat klawerimängijat tuhande klaweri taha „trilleri“ tegema tuhat sõrmelööki sekundis, siis saaksime alles tuhanda aasta pärast neist löökidest umbes ühe triljoni.

Aga wõib olla ka, et ei saa weelgi triljonit. Et 32 saada, tuleks seda summat lihtsalt kaswatada niisama palju kordasid, mida kõige paremini kaswatusteadlased wõiwad teha. Kui seda arwu oleks waja ühest paigast teise wedada, siis kuluks kõige wähemalt kolm „lantawoi“ woorimeest ehk paar tosinat kärumehi ainuüks nullide wedamiseks... Nummer üks sõidaks muidugi autoga ees. Kel aga wäga „kõwa“ pea on ja seda summat omale ikkagi weel ei oska ettekujutada, see tagugu lihtsalt peaga wastu seina ja tingimata 32 triljoni korda — küllap talle siis selle numbri kohutawus selgeks saab...

Wäikest pilti triljonist wõib ka siis saada, kui Tallinna restoraanide ja jalawiimamüügi kohtade arwu lugea, mis umbes üks kümnenärik triljonist wälja teeb. Kaswatada seda arwu millegi peale ei pruugi, sest selle eest hoolitseb juba meie omawalitsus.

Ujun, et lugejal nüüd triljoni suurus selge on.

*

Olon täna Ülemiste-järwe wanakesega koos. Kohtasin teda raevoja läheduses. Wanamees oli murelik ja kurtis, et ta asupaik järwe põhjas hädaohus olla. Linna-insenerid on diagrammide abii weepinna nii madalale rõhunud, et wanamehe pea järwest juba wälja kipub jääma. Nüüd tahetawat weel koguni Sakfamaalt pump tellida, mis wiimasegi weenatukese järwest wälja tirib... Ta tahab linnawalitsuse poole ettepanekuga pöörduda, et Sakfamaalt tellitaw pump kas wõi Saku õllewabrikusse seataks ning elanikkudele wee asemel õlut hakataks andma, mille wastu küll wist kellelgi midagi öelda poleks. Järw aga jääks alles ja wanake wõiks endiselt edasi elutseda. Mine tea, wast on ta projekt üsna wastuwoetatav.

*

Lugesin hiljuti „Lustige“ — ehk, wabandage — „Baltische Blätterit“. Wäga mugaw lugemis-materjal noorele ja wanale. Seal kirjutab keegi asjatundja Balti sakslastest, näidates, kui kasulikud ja tarwilikud lülid nad on rahwaste-ahelas, kuidas nad terawusi ja wastolusid ühikute rahwaste wahel aitawad pehmenada ja seega Balti rannikuil elutsewatele rahwastele heaks sidemeks on.

Toome selle kohta ka „diagrammi“, mis piltlikult Balti sakste ühendawat sidet teiste rahwaste wahel kujutab.

Balti saklad.

Soome Eesti

Läti Leedu

„Nüüd lapsed ja, Isfand, oma sulase minna, — muud pole mul enam midagi waja,“ ütlesin ma wana aja prohweeti kombel, sest nüüd on Eestit „de jure“ tunnistanud ka — Taewariigi poolt...

Telegrammiid teatawad: Rooma paawst on Eestit „de jure“ tunnistanud...

Kes on Rooma paawst? Seda teab Jütski: Taewataadi maapealne asemik ehk wenekeeli: „ispoln-jajuschtschi dolshnost Boga“. Maa peal tal riiki ei ole.

Taewaliit olewat teise ilma tänu-telegrammi saatnud.

Loodetawasti järgneb sellele tunnistamisele ka Eesti-Watikani kaubaleping. Kui meil ka suuremat wäljaweo kaupa pole, siis mõne paragrahwi endi uuest üüriseadusest wõiksime ikkagi wälja eksporteerida, sest arwatawasti walitseb ka teises ilmas korterikriis.

Kodanik.

—0—

Wasikad ja lapsed.

ehk

ajud kuhu waimuwalgus ei paista.

Keda saatust katsuda otjustanud, seda katsub ta walusalt, tuntawalt.

Sellepärast hoidku end igamees kiusatuste eest, pidagu lahti silmad ja wäbel kõik kuus meelt, et ta kiusatusse ei sattuks.

Kuid, „waim on küll walmis, aga liha on nõder“, see wanajõna maksab nii mõnegi kohta ja õige pea juhtub, hoiatuste peale waatamata, et mõni saatuse küünte wähele langeb.

Sarnane õnnetuse laps oli kilulinna waimuharimise ministeerium. Temale esindas saatust hiigla suure? (loe: küsimärgi), mille kallal nüüd ministeerium pead murrab, olles wäga raskes seisukorras.

Ent ta kannab omale peale pandud koormat nurinata, ja suurel enamusel Kiluriigi kodanikest ei ole aimugi, misjuguise raske koorma all auwäärt ministeerium ägab, ehk milles seisab see katsumine, ehk miks saatust just waimuharimisindeeriumiga sarnast nalja teeb?

Nende põlewate küsimuste peale wõimaldus ustawaist allikaist wastust saada, mida siin lugejalle kohe edasi anname:

Nimelt olnud siin kord waimuharidusministeeriumi juhatajaks surelik, kel lambis walgustusmaterjalid wäga wähe olnud, ja see ähwardanud rahwast pimedusse jätta, sellega rahwas ei leppinud ja saatis mehikese wete lähedale, kus leidis märjusest mitmemaigulist ja wärwulist.

Oma alamate tegewuse peale mitte julge olles, nende teadmiste sisse mitte uskudes, otjustaski saatust: „Waimuwalgustus“ ministeeriumile katsumist saada, mis seisib järgmises küsimuses:

„Mis on tähtsamad, kas toored wasikanahad, wõi lapsed?“

Kiusajad ilmusid ärimeeste gaol, neil wiimas-

tel ju kindlad sädemed kuradiga, mille tõttu nende tegewus ka kõige wiisakam.

Ei jõua „waimuharidusministeerium“ oma wanapoolse juhatajaga kuidagi otsusele, misjuguisele nüüd eestõigust anda.

Ei julge igatahes lastele õigust anda, sest et need alles ju ainult — lapsed on!

Kuna jaga wasikad head nahka ja liha annawad. Misjuguist teed nüüd walida?

Annad wastuse, et lapsed tähtsamad, jattud wasikate wiha alla; annad wasikatele õiguse... jääd wõib olla, seltskonna ees naeruwääriliseks.

Teataw rühm kadub siiski teise otsuse poole, põhjenedes järgmistele asjaoludele:

Esiteks sigineda Kiluriigis wiimasel ajal palju wasikaid ja muid sarw- ning sõrgloomi, ja lämmutawad nende elajate ammutumised, mõkitumised inimeste häälled; järjekindlalt kaswades wõiwad nad oma kifaga punktini jõuda, mis nendest ka wäljamaale teadust annab ja seal wõidakse omakord arwamisele tulla, et siin Kiluriigin wasikate — sõrgloomade liik ülekaalu wõtnud, ent kuhu jääb niisjuguisel korral meie olemasolu — de facto ja de jure!?

See on pühit kui tolm käiksel, ehk nagu Eesti rahwa uus sõna pajatab: „Kaob nagu riigi ametnik rahwa rahaga.“

Et sarnalest pahest hoiduda, püüab mainit rühm äärmiselt palju tapamaju ja nahaparkimise tehaseid asutada.

Loomulikult järgneb niisjuguisele suurele tehaste asutamistungile ruumi puudus.

Ja sellele pahetele on ärimehed arsti leidnud, nimelt leiawad nad et koolimajades ruumid küllalt awarad ja „nahaparkimiseks“ kui loodud, (sest pole ju palju aega tagasi, mil mainit ruumides weel koolijäätidegi naha sikkust ja pidawust proowiti), wähe seisab waid selles, et enne laste nüüd wasikate nahku proowima tahetakse hakata.

Ja et „proowimine“ olema peab, selle juures ei kahtle isegi ebauklik juutki.

Kuidas aga „awalik arwamine“ sarnast teguwiisi peale waatab ja misjuguise seisukoha wõtab ministeerium, selles asjus, seda näitab tulewik!

Ei taha küll pealetükki olla ega erapooletult tafapinnalt lahkuda, kuid kus wasikate nahad ja lapse haridus korwuti seatakse, seal hääletaks „Meie Mats“ küll laste poolt, sest wasikata wõib ilm küll ülewal seista, mitte aga lasteta.

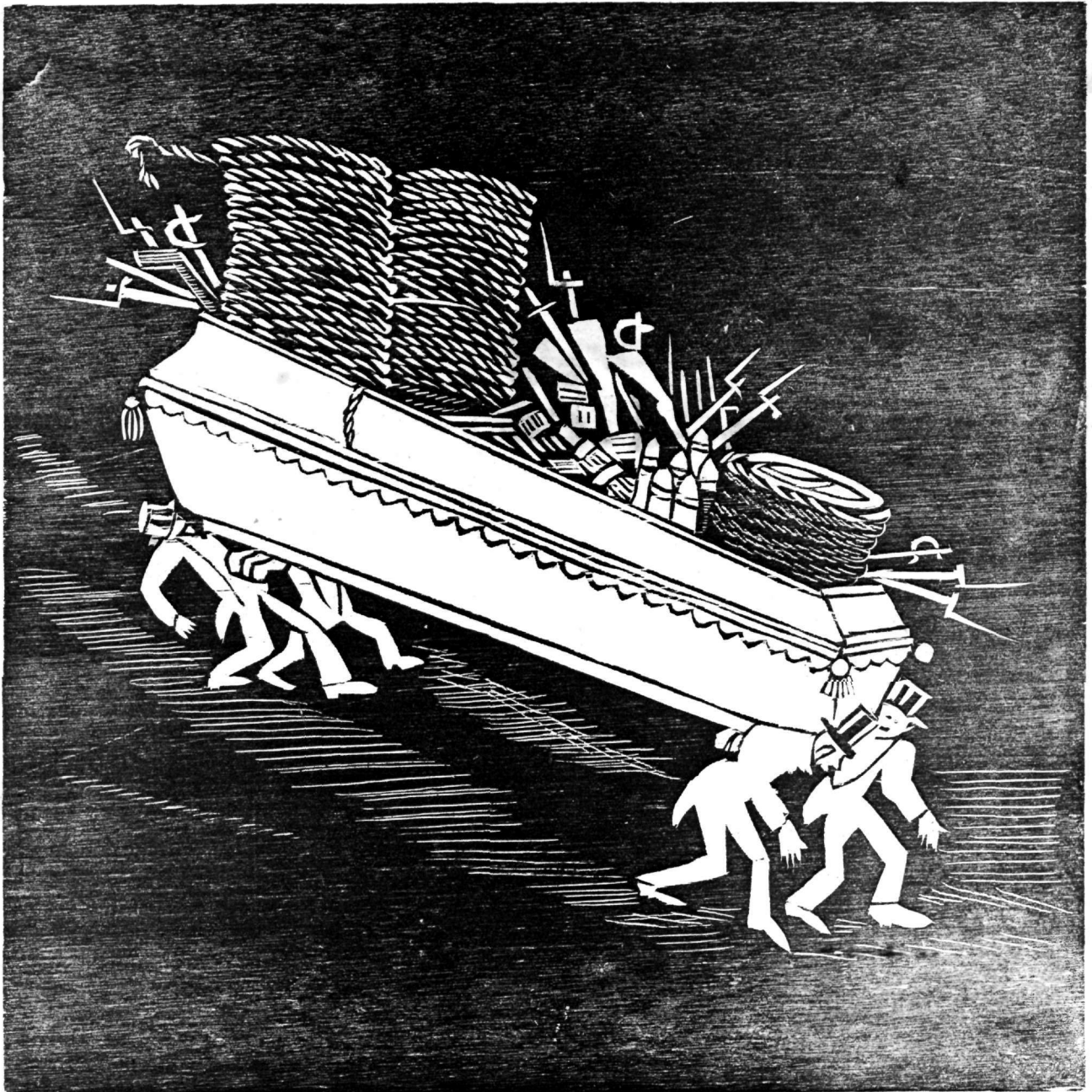
Need kes asja kohta huwitust tunnewad pööraku pilgud pealinna ajalehtede ehk mõne kesk-kooli juhatusse poole, kust neile „wasikate ja laste“ asjus piltlikku seletust loodetawasti mitte ei keelata.

Auwäärt ärimehed koligu ühes oma halehapu kawatsusega, „koolimajast nahawabrikut teha“, kuskile kus haritud inimene ka hinnisilmi wadata ei taha.

Seda soowib teie alandlik teener

Ben—Hip.

KUI HAAPSALU MANGUPORGU SAAB.

siis suureneb linnaisade sissetulek märksa. Kõige suuremat sissetulekut saavad nad enesetapjatele „tarbeasjade“ müügist. Töö saab küll raske olema, kuid linna heakäekäigu eest võideldes võib ka wanasarwikuga lepinguid teha!

Peksa sai ●●●●●●●●

Rakweres ostja käest üks kaupmees jelle eest, et ta M. Tõnissoni 1922. aasta tähtsaamatu asemel ühe järeltehtud Tõnissoni tähtsaamatu oli müünud. Järeltehtuja nähtawasti kirjutas alles esimest korda kalendrit, kuna M. Tõnissoni tähtsaamatul juba on 40-nes aastakäik.

Kirjawastused.

A. H., Tartus: Tarwitame waid terawat nalja, mitte aga roppe sõnu. Imestame teie wõdelate sõnade üle ja rohkem midagi.

„P. p. Siin“: Palume jätkata.

— in: Mõnda tarwitame. Jätka.

Järgmine „M. Mats“ nr. 30 ilmub 26. novembril 1921.